

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vedile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM	
METNİN ANLAM YÖNÜ	5
Metinde Konu	7
Metinde Başlık	23
Metinde Anahtar Sözcük	29
Metinde Ana Fikir (Ana Duygu)	37
Metinde Yardımcı Fikir	53
Metinde Soru ve Cevap	65
Dinleme Testi.....	71
Kendini Dene	73
MEB Çıkmış Sorular.....	77
2. BÖLÜM	
METNİN ANLATIM YÖNÜ	83
Düşünceyi Geliştirme Yolları	85
Hikâye Unsurları	91
Anlatıcı Türleri	97
Metinde Duyular	103
Metinde Duygu	109
Metinde Karakter	115
Metinler Arası Karşılaştırma	121
Metinde Dil ve Anlatım	127
Dinleme Testi.....	133
Kendini Dene	135
MEB Çıkmış Sorular.....	139
3. BÖLÜM	
METNİN YAPI YÖNÜ	141
Metinde Yapı ve Metin Oluşturma	143
Metin Tamamlama ve Metne Cümle Ekleme	151
Metni İkiye Bölme	159
Akışı Bozan Cümle	167
Kendini Dene	175
MEB Çıkmış Sorular.....	179
4. BÖLÜM	
ÖZEL BÖLÜM	181
Yüzey Anlam	183
Derin Anlam	184
Metin İçi Karşılaştırma	185
Eleştirme - Çözüm Üretme	187
Çözümleme - Yorumlama	188
Paragraf Türü.....	190
5. BÖLÜM	
SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME	193
Kendini Dene	201
6. BÖLÜM	
GÖRSEL OKUMA, GRAFİK VE TABLO YORUMLAMA	205
Kendini Dene	213
MEB Çıkmış Sorular.....	217
Cevap Anahtarı	221

“ KİTABIMIZDA NELER VAR? ”

1. Bölüm

METNİN ANLAM YÖNÜ

- ›› Metinde Konu
- ›› Metinde Başlık
- ›› Metinde Anahtar Sözcük
- ›› Metinde Ana Fikir (Ana Duygu)
- ›› Metinde Yardımcı Fikir
- ›› Metinde Soru ve Cevap

Bu bölümde toplam **267** soru çözeceksiniz.

267

BURSLULUK SORU DAĞILIMI							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Metinde Konu	1	1	-	1	1	1	2
Metinde Başlık	-	-	-	-	-	-	-
Metinde Anahtar Sözcük	-	-	-	-	-	-	-
Metinde Ana Fikir (Ana Duygu)	2	-	-	2	-	-	1
Metinde Yardımcı Fikir	3	2	2	2	3	3	2
Metinde Soru ve Cevap	-	-	1	1	1	1	-

- Her bölüm başında konuyla ilgili “çıkış soru analizi” size yol gösterecektir.
- Her bölüm başında “çözeceğiniz soru sayısını” göreceksiniz.

METNİN ANLAM YÖNÜ

- ›› Dikkatli dinle!
- ›› Gerekirse tekrar dinle!

Dinleme Testi

1.

Dinlediğiniz bu metne verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malezya'nın İklim Çeşitliliği
- B) Malezya'nın Tehlikeli Meyvesi
- C) Meyve Çeşitliliğinin Sebepleri
- D) Tropik Meyveler ve Faydaları

2.

Dinlediğiniz bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sörf için uygun hava koşulları
- B) Sörf sporunun tarihi
- C) Sörf sporunda kırılan rekorlar
- D) Sörf tahtasının özellikleri

3.

Dinlediğiniz bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tedavi için kullanılan ilaçlar istenilen katkıyı sağlamamıştır.
- B) İlk ilaçların yapımında ham madde olarak bitkiler kullanılmıştır.
- C) Kimyasal maddelerin kullanımı ilaç sanayisini geliştirmiştir.
- D) İlaçların yapımını medeniyetler birbirlerinden öğrenmişlerdir.

4.

Bu dinleme metni aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak yazılmıştır?

- A) Tenis nasıl oynanır?
- B) Tenisin masa tenisinden farkı nedir?
- C) Tenise niçin erken yaşlarda başlanmalıdır?
- D) İly bir tenisiç olmak için neler yapmalıdır?

5. SINIF ARI PARAGRAF SORU BANKASI

CARI

1. BÖLÜM 71

- “Metinde Anlam ve Anlatım” bölümlerinin sonunda “Dinleme Testi”ni bulacaksınız.

METİNDE KONU

- ›› Süre tutma!
- ›› Sorunun mantığını kavra!

Başlangıç Testi

1

- ›› D
- ›› Y
- ›› B
- ›› N

1. Ahtapotların en etkileyici savunma ve gizlenme yöntemi, derilerinin rengini değiştirebilmeleridir. Derilerinin renginin yanı sıra desenini ve dokusunu da bulunduğu ortama benzecek şekilde değiştirirler. Bu sayede görünmez olurlar. Ayrıca ahtapotların vücutlarında kemik yoktur. Vücutları esnek ve yumuşaktır. Bu sayede çok dar yerlerden kolayca geçebilir, küçüküç yerlere bile saklanabilir.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahtapotların savunma yöntemleri
- B) Ahtapotların yaşam alanları
- C) Renk değiştirebilen canlılar
- D) Balıkların kemik yapıları

2. Atmosfer çeşitli gazların karışımından oluşur. Bunların arasında su buharı da vardır. Hava ne kadar sıcaksa o kadar çok su buharı içerir. Nemli bir hava soğursa belirli bir dereceden sonra, hava su buharına doyar ve fazla su buharı yoğunlaşmaya başlar. Böylece su damlacıkları ortaya çıkar. Bu meteorolojik olaya sis denir. Sis, genellikle durgun havalarda ve geceleri ortaya çıkar.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Nemli havalar
- B) Sis oluşumu
- C) Atmosfer gazları
- D) Su buharı

3. Eski Türkler, bir saldırı ve savunma aracı olarak kullandıkları kılıcı kutsal sayarlardı. Kılıç gösterildi de oyun ve şölenlerin vazgeçilmez yarımına ve gösteri türlerinden biriydi. Kılıç, Türklerde çocukların ilk oyuncacı oldu. Çok küçük yaşlarda tahta kılıçlar ile talim yaparlardı ve büyüdükçe ağırlaşan kılıçlar ile çalışarak her fırsatta yeteneklerini ortaya koymak amacıyla yarışarlardı.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Kılıç türleri ve kullanım amaçları
- B) Kılıç yapımında kullanılan malzemeler
- C) Türklerde kutsal nesnelere
- D) Eski Türklerde kılıcın önemi

4. Koşu yaparken kullanılan ayakkabıların önemi oldukça büyüktür. Bu ayakkabılar, koşucuların performansını ve sakatlanma riskini doğrudan etkiler. Doğru koşu ayakkabısı; koşucunun ayak yapısına, koşu tarzına ve yüzeye uygun olmalıdır. İyi bir koşu ayakkabısı, ayakları destekler; yastıklama sağlar ve ayağın doğal hareketini destekleyerek konfor ve performansı artırır.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşu ayakkabılarının icadı
- B) Koşu ayakkabısı seçiminin önemi
- C) Sporda sakatlanmayı önleme yolları
- D) Koşu yapmanın sağlığa faydaları

5. Kuzey Amerika'da yaşayan Ren gevelerine karibü denir. Karibüların bazı alt türleri sürü halinde, yılda neredeyse 5 bin kilometre yol kat ederek göç eder. Karibüların rengi, kışın beyaza yakın, yazınsa daha kahverengimsi olur. Kükünde zorlu hava koşullarında soğuğa karşı yalıtım sağlayan iyi boş kıllar bulunur. Likenler, ağaç yaprakları, sazlar, otlar ve mantarlarla beslenir.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden bahsedilmektedir?

- A) Karibüların özelliklerinden
- B) Göç eden hayvanlardan
- C) Taygalar ve tundralarda yaşamdan
- D) Kuzey Amerika'daki hayvanlardan

6. Giydığımız kıyafetler, sağlığımızı korumada oldukça önemlidir. Dışarıya çıkarken mevsime uygun, ütmeyecek ya da letmeyecek kıyafetleri tercih etmek gerekir. Bunun yanında giydığımız kıyafetlerin cilt sağlığımıza da uygun olması gerekir. Bazı kıyafetler alerji, kızarıklık ya da kaşıntı yapabilir. Cildimizin nefes alması için daha çok pamuklu kumaştan yapılan ve hava geçişi sağlayan ürünler tercih edilmelidir.

Bu metin aşağıdakilerin hangisinden bahsetmektedir?

- A) Kıyafetlerde kullanılan malzemelerden
- B) Mevsimlere göre kıyafet seçiminin
- C) Alerjiye sebep olan kıyafetlerden
- D) Uygun kıyafet tercihinden

5. SINIF ARI PARAGRAF SORU BANKASI

CARI

1. BÖLÜM 7

- “Başlangıç, Geliştirme ve Değerlendirme” şeklinde seviyelendirilmiş testlere yer verilmektedir.
- “Eğlenceli ve bilgilendirici metinler” sayesinde sıkılmadan konuları öğreneceksiniz.
- Bölüm sonlarında “Kendini Dene” testleriyle konuyu kavrama düzeyinizi göreceksiniz.

METNİN ANLAM YÖNÜ

- ›› Süre tut!
- ›› MEB, böyle soruyor:

MEB Çıkış Sorular Testi

1

- ›› D
- ›› Y
- ›› B
- ›› N

1. Çiftliklerinde beraber çalışan iki kardeşten biri bekardı ve yalnız yaşıyordu, öteki evliydi ve kabalık bir ailesi vardı. Bir gün evli olan büyük kardeş “Paramızı eşit olarak paylaşmamız hiç doğru değil. Sonuçta yaşadığımız zaman bana bakacak insanlar var. Oysa kardeşimin ileride kendisine bakacak kimsesi yok.” diye düşündü. Bu nedenle her gece kendi ambarından bir çuval tahıl kardeşinin ambarına bıraktı. Birkaç gün sonra ambarındaki tahıl hiç azalmadığını fark etti. Çok şaşırıldı. Çünkü küçük kardeşi de ağabeyinin daha çok ihtiyacı olduğunu düşünerek her gece bir çuval tahıl onun ambarına bırakıyordu.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fedakârlık
- B) Dürüstlük
- C) Güven
- D) Sabır

›› 2024 BURSULUK

2. Yaban yaşamı fotoğrafçıları kişni dondurucu soğukta, yazın kavurucu sıcakta yılmadan çalışır. Onlar çölde veya ormanda yaşayan yirticilerin, kuşların, sürüngenlerin ve daha birçok canlının fotoğrafları çeker. Doğada çekim yapmak zor olduğundan hem güneşin açmasını hem de çekimi yapacak canlıların hareket alanını hesaplayarak kameralarını yerleştirir. Çekim yaparken bu canlıların ürkeklerini bildiklerinden kendilerini ve araç gereçlerini gizleyip sessizce bekler. Bu bekleşim, bir canlının belli bir pozda yakalayabilmek için saatlerce hatta günlerce sürebilir.

Bu metinden, yaban yaşamı fotoğrafçılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi kesinlikle çıkarılamaz?

- A) Meslekleriyle ilgili bilgi sahibi oldukları
- B) Çalışırken sabırlı davrandıkları
- C) Yaban hayatını sevdikleri
- D) Zorlu şartlarda çalıştıkları

›› 2024 BURSULUK

3. Kara dokunmak nasıl bir his, bana anlatır mısın, dedi. Yumuşak, dedim. Yumuşak, bir duygu değil, ben kara dokunmak nasıl bir duygu onu merak ediyordum, diye sordu. Duyguları nasıl tarif edeceğimi daha önce hiç düşünmemiştim. Oysa nesnelere anlatmak için kullanabileceğim pek çok sözcük vardı.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyguların sözcüklerle ifade etmek zordur.
- B) Duyguların tanımlanması pek çok yolu vardır.
- C) Nesnelere duyulardan daha çok merak uyandırır.
- D) Nesnelere sözcüklerle anlam kazanır.

›› 2024 BURSULUK

4. Daha yeni başlamışken hayata Kardeşçe yaşamayı öğreten bana. Sarılmak varken bir insana Neden bu öfke, neyin uğruna? Neden bilmiyor bu kavga? Yüreğimde yer açın dostuğuz Huzurla dalmak varken uykuya Gerek var mı gözlerdeki yaşlara?

Bu şiirin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paylaşma bilinci
- B) Barış isteği
- C) Yurt sevgisi
- D) Geçmiş özlemi

›› 2024 BURSULUK

5. SINIF ARI PARAGRAF SORU BANKASI

CARI

1. BÖLÜM 77

- “MEB Çıkış Sorular” testi ile MEB'in tarzını yakından göreceksiniz.

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Kitabımızı hazırlarken **“İyi bir paragraf kitabında neler olmalı?”** sorusunu sorarak işe başladık. Bu soruyu yılların tecrübesiyle cevaplandırdık. Elinizde tuttuğunuz Arı Paragraf Soru Bankası adlı eser, işte tam da bu sorunun cevabıdır. Bir **“öğretmen hassasiyetiyle”** hazırlanmış eserimizde güncel, kaliteli, eğlenceli, dikkat çekici, teknolojiye ve yeni nesle ayak uydurabilen metinler bulacaksınız.

5. Sınıf Arı Paragraf Soru Bankası adlı eserimizin içinde neler var?

1. Kitabımız, altı bölümden oluşmaktadır.
2. Her bölüm kendi içinde alt başlıklara ayrılmıştır.
3. Testlerimiz kendi içinde **“Başlangıç Testi”**, **“Geliştirme Testi”** ve **“Değerlendirme Testi”** şeklinde seviyelendirilmiştir.
4. Her bölümün sonunda **“Kendini Dene”** testi yer almaktadır.
5. MEB’in yeniliklerine uygun olarak **“Dinleme Testi”**ne yer verilmiştir.
6. **“Çıkmış Sorular Testi”**yle MEB’in konuyla ilgili sorduğu sorulara yer verilmiştir.
7. Yeni müfredatla gelen soru tiplerine **“Özel Bölüm”**de yer verilmiştir.

Türkçe dersinin hedefleri; okuyabilen, eleştiren, yorumlayan, okuduğunu anlayan, anladığını çözümleyen bireyler yetiştirmektir. Bu hedeflere, bu kaynakla çok daha kolay ulaşacaksınız.

Bu çalışmamız elinizden düşürmeyeceğiniz **“olmazsa olmaz”** bir kaynak olacaktır.

Hepinize başarılar dileriz.

Mustafa AYGÜN
(Eğitimci - Yazar)

Nail DEVECİ
(Eğitimci - Yazar)